

ਸਵਾਲ:

“‘ਕਲੀਸੀਆ’ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?’”

ਜਵਾਬ:

ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਉੱਥੇ ਹੀ ਸਨ: ‘‘ਸਵੇਰ ਦੇ ਤਾਰੇ ਮਿਲ ਕੇ ਗਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੁੱਤਰ ਨਾਅਰੇ ਮਾਰਦੇ ਸਨ’’ (ਅਯੂਬ 38: 7; KJV)। ਦੁਨੀਆਂ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਹਾਂ ਜੋ ਹਾਂ (ਕੂਚ 3: 14) ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਕ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਲਈ ਸੀ। ਅਪਣੀ ਅਸੀਮ ਬੁੱਧ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਇਕ *ਇਕਲੇਸੀਆ*, ਸੱਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕ, ਯਿਸੂ ਦੇ ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਜਾਂ ਚਰਚ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1: 7-9; 3: 21; 1 ਪਤਰਸ 1: 18-21)।

ਉਸ ਕਲੀਸੀਆ ਜਾਂ ਚਰਚ ਵਿਚ ਅਣਗਿਣਤ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਖੁਦਾ ਦੀ ਬੁੱਧ ਵਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 3: 10, 11)। ਆਪਣੀ *ਇਕਲੇਸੀਆ* ਭਾਵ ਕਲੀਸੀਆ ਜਾਂ ਚਰਚ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯਿਸੂ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੀ ਬੜੀ ਤਾਂਘ ਸੀ (ਯੂ.: *parakupto*¹; 1 ਪਤਰਸ 1: 12)।

ਖੁਦਾਈ ਮੰਜ਼ਾ ਨਾ ਤਾਂ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਨਾ ਇਨਸਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 3: 3, 4)। ਨਾ ਕਿਸੇ ਅੱਖ ਨੇ ਵੇਖਿਆ, ਨਾ ਕਿਸੇ ਕੰਨ ਨੇ ਸੁਣਿਆ, ਅਤੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕਦੇ ਆਇਆ ਕਿ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ (ਯਸਾਯਾਹ 64: 4; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 2: 9, 10)।

ਨਬੀਆਂ ਨੇ ਵੱਡੇ ਜਤਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪ ਲਿਖੀਆਂ ਸਨ (ਮੱਤੀ 13: 17; 1 ਪਤਰਸ 1: 10)। ਅਖ਼ੀਰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਸਾਲ, ਮਹੀਨੇ, ਦਿਨ ਅਤੇ ਘੜੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਮਾਂ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਖ਼ੀਰ, ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਖੁਦਾ ਦਾ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸੁਰਗੀ ਥਾਂਵਾਂ ਵਿਚ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (ਗਲਾਤੀਆਂ 4: 4; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 3: 10, 11; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 9: 15)।

ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕ

ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਰਿਪੋਰਟਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਲਈ ‘‘ਚਰਚ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਾਈਸਟ ਜਾਂ ਮਸੀਹ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ’’ ਸਿਰਫ਼ ਡਿਨੋਮੀਨੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹੋਰ ਡਿਨੋਮੀਨੇਸ਼ਨ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਵੀ ਡਿਨੋਮੀਨੇਸ਼ਨ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਵਰਤਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ‘‘ਚਰਚ ਆਫ਼

ਕ੍ਰਾਈਸਟ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ,' 'ਚਰਚ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਾਈਸਟ ਦੀਆਂ ਮੰਡਲੀਆਂ' ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ 'ਮੈਂ ਚਰਚ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਾਈਸਟ ਦਾ ਮਿਨਿਸਟਰ ਹਾਂ।'

ਇਕ ਮਸੀਹੀ ਫ਼ੌਜੀ ਐਲਵਿਨ ਲੋਅਰੀ ਨੇ ਫ੍ਰੈਂਕਫ਼ਰਟ, ਜਰਮਨੀ ਵਿਚ ਡਿਊਟੀ ਲੱਗਣ ਦੌਰਾਨ ਟੈਲੀਫ਼ੋਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਚਰਚ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਾਈਸਟ ਭਾਲਿਆ ਜੋ ਕਿ ਜਰਮਨ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕਿਹਦੇ ਕ੍ਰਿਸਟੀ ਹੋਣਾ ਸੀ; ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਭਾ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਨੂੰ ਜੋ ਲੱਭਾ ਉਹ ਸੀ ਜਿਸੇਂਡ ਕ੍ਰਾਈਸਟ ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ 'ਮਸੀਹ ਦਾ ਸਮਾਜ।'

ਜਰਮਨ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਜਿਸੇਂਡ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਇਕਲੇਸੀਆ ਦਾ ਖਿਆਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ 'ਚਰਚ' ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਹਦਾ ਮਤਲਬ 'ਸੱਦੇ ਹੋਏ' ਲੋਕ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਤ ਦੇਣ ਲਈ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਸੱਦੇ ਹੋਏ ਭਾਵ ਉਹਦੇ ਰਾਹੀਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸਮਾਜ ਬਣ ਜਾਣ (ਮੱਤੀ 16: 18)।

ਯਿਸੂ ਵੱਲੋਂ ਜਿਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਹਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਕੋਈ ਧਾਰਮਿਕ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਯੂਨਾਨੀ ਮਿਥਹਾਸ ਵਿਚ ਓਰਿਫ਼ਿਯੂਸ ਨਾਮਕ ਕਿਸੇ ਆਦਮੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇਕਲੇਸੀਆ ਭਾਵ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਟੋਲੀ ਬਣਾਈ ਜੋ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਪਹਾੜ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਦੀ ਸੀ। ਲੂਕਾ ਨੇ ਅਫ਼ਸੂਸ ਦੇ ਬਾਸ਼ਿੰਦਿਆਂ ਦੀ ਸਭਾ ਭਾਵ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਾਜ ਵੇਖਣ ਵਾਲੀ ਸਭਾ ਨੂੰ ਇਹ ਨਾਂਅ ਦਿੱਤਾ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 19: 39)।

ਲੂਕਾ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੌਲੂਸ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਚੀਕ ਚੀਕ ਕੇ ਰੌਲਾ ਪਾ ਰਹੀ ਆਪਣੀ ਨਫ਼ਰਤ ਵਿਖਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਭੜਕੀ ਭੀੜ ਲਈ ਵੀ ਕੀਤੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 19: 32, 41)। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਕੌਮ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ ਮਿਸਰ ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 7: 38)। ਲੂਕਾ ਨੇ ਯਿਸੂ ਵਾਂਗ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਲਈ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਪੁਕਾਰ 'ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਓ' ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 11: 28; 16: 18; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 5: 11; ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2: 47; KJV)।

ਵੈਬਸਟਰ ਦੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬਾਈਬਲਾਂ ਵਿਚ ਇਕਲੇਸੀਆ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ 'ਆਮ ਬੰਦਗੀ ਲਈ ਪਵਿੱਤਰ ਭਵਨ' ਹੈ, ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ 'ਚਰਚ' ਗਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਮੁਤਾਬਿਕ 'ਚਰਚ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਇਕਲੇਸੀਆ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਤੋਂ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਨੁਵਾਦ (1525 ਵਿਚ ਵਿਲੀਅਮ ਟਿੰਡੇਲ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ) ਵਿਚ ਇਕਲੇਸੀਆ ਨੂੰ 'ਚਰਚ' ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ 'ਮੰਡਲੀ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿੰਗ ਜੇਮਸ ਵਰਜ਼ਨ ਦੇ 54 ਅਨੁਵਾਦਕਾਂ ਕੋਲ ਟਿੰਡੇਲ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਜੇਮਸ ਪਹਿਲੇ ਨੇ ਜੋ ਚਰਚ ਆਫ਼ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦਾ ਹੈਂਡ ਵੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਿੰਡੇਲ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਰਜਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਕਲੇਸੀਆ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ 'ਮੰਡਲੀ' ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ 'ਚਰਚ' ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।^੯

ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਮੜ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਹਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪਾਏ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਲਗਜ਼ੈਂਡਰ ਕੈਂਪਬੈੱਲ^{੧੦} ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਨੁਵਾਦ ਵਿਚ ਟਿੰਡੇਲ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਿੰਗ ਜੇਮਸ ਵਰਜ਼ਨ ਵਿਚਲਾ

ਸ਼ਬਦ 'ਚਰਚ' ਅੱਜ ਵੀ ਹੈ।

ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਬਾਈਬਲਾਂ ਵਿਚਲਾ 'ਚਰਚ' ਸ਼ਬਦ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਅਨੁਵਾਦ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਟਾਂ ਪੱਥਰਾਂ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਨਾ ਸਮਝਣ ਤਾਂ ਇਹ ਅਨੁਵਾਦ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਸੱਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਭਵਨ ਹੀ ਤਾਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਇੱਟਾਂ ਪੱਥਰਾਂ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਜ਼ਿੰਦਾ ਪੱਥਰਾਂ ਵਾਲਾ ਇਕ ਰੂਹਾਨੀ ਘਰ ਬਣਦੇ ਹਨ (1 ਪਤਰਸ 2:5) ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਹਨ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 3:9)। ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ 'ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਦੇ ਅਚਰਜ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ... ਸੱਦ ਲਿਆ' ਗਿਆ ਹੈ (1 ਪਤਰਸ 2:9)।

ਸਥਾਨਕ ਸਭਾ

ਡੁਬਕੀ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਸੱਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ, ਭਾਵ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਜਮਾਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਸਭਾ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ *ਇਕਲੇਸੀਆ* ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 11:18; 14:13)। ਸਥਾਨਕ ਸਭਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਨੇ *ਇਕਲੇਸੀਆ* ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਕ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ *ਸੁਨਾਗੋਗਾ* ਵਰਤਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ 'ਇਕ ਮੰਡਲੀ, ਇਕ ਸਭਾ' ਹੈ (ਯਾਕੂਬ 2:2)।

ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਸਥਾਨਕ ਮੰਡਲੀ ਨਾਲ ਮਿਲਣਾ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੇ (ਯੂ.: *epi sunagoge*; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:25)। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦੀ ਬੇਪਰਵਾਹੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਖ਼ੁਦਾਈ ਹੁਕਮ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਸ ਵਿਚ ਮਿਲ ਕੇ ਅਨੰਦਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਮ ਲੋਕ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਂ ਵਾਂਗ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। 'ਜਿਸ ਦੇ ਦੋਸਤ ਹੋਣ ਉਹਨੂੰ ਦੋਸਤ ਬਣ ਕੇ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਦੋਸਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਭਰਾ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ' (ਕਹਾਉਤਾਂ 18:24; KJV)। ਅੱਡ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਤੰਦਰੁਸਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ: 'ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਭਾਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਖਰੀ ਬੁੱਧ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚਿੜਦਾ ਹੈ' (ਕਹਾਉਤਾਂ 18:1; ASV)।

ਸਥਾਨਕ ਮੰਡਲੀ ਵਿਚ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ 'ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ' ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ; 'ਅਤੇ ਇਹ ਓਨਾ ਹੀ ਵਧੀਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨਾ/ਉਹ/ ਵੇਖਦੇ ਹਨ ਭਈ ਉਹ ਦਿਨ ਨੇੜੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ' (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:25; KJV)। ਕਿਸ ਦਿਨ ਨੂੰ? ਨਿਆਂ ਦੇ ਦਿਨ ਨੂੰ? ਇਹ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਨਾਮੁਮਕਿਨ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ 'ਉਸ ਦਿਨ ਅਤੇ ਘੜੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ' (ਮੱਤੀ 24:36) ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਦਿਨ ਤਾਂ ਚੋਰ ਦੇ ਆਉਣ ਵਾਂਗ ਹੋਵੇਗਾ (1 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 5:4)।

ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਹ ਹੋਰ ਕਿਹੜਾ ਦਿਨ ਹੈ? 70 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦਾ ਦਿਨ? ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਗ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦਿਨ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਦਿਨ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਸੀ: 'ਤਦ ਉਹ ਜਿਹੜੇ ਯਹੂਦੀਆ ਵਿਚ ਹੋਣ ਪਹਾੜਾਂ ਉੱਤੇ ਭੱਜ ਜਾਣ' (ਮੱਤੀ 24:16)।

ਕਿਸ ਦਿਨ? ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਦਿਨ? ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ? ਲੋਕ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਦਿਨ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਸਨਿੱਚਵਾਰ ਤਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਿਨ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਜੋ ਬੜੀ ਛੇਤੀ ਵਿਚ ਸੀ, ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਦੂਜੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਲਈ ਤ੍ਰੋਆਸ ਵਿਚ 'ਸੱਤ ਦਿਨ ਰੁਕਿਆ' (ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਐਤਵਾਰ) ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 20:6, 7; ਆਇਤ 16 ਵੀ ਵੇਖੋ)। ਪੁਤਿਯੁਲੀ ਵਿਚ ਵੀ ਉਹ ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਤਕ ਰੁਕਿਆ, ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਥੇ ਵੀ ਇਹੀ ਕਾਰਣ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਤ੍ਰੋਆਸ ਵਿਚ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 28:13, 14)।

101 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਇਗਨੇਸ਼ੀਅਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ‘‘ਹੁਣ ਸੱਬ ਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਬਲਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਉਹਦੇ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮਿਲੀ ਹੈ।’’ 150 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਜਸਟਿਨ ਮਾਰਟਿਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ‘‘ਪ੍ਰਭੂ ਭੋਜ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਇਹ ਇਲਾਹੀ ਬੰਦਗੀ ਦਾ ਇਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।’’ ਦੂਜੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਇਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਡਿਡੇਕ ਆਫ ਦ ਅਪੋਸਟਲਜ਼ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹਰੇਕ ਦਿਨ [ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ] ਰੋਟੀ ਤੋੜਨ ਅਤੇ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।’’

ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਸਭਾ

ਪਿਤਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਸਿਖਰ ਅਤੇ ਆਖ਼ਰੀ ਮਕਸਦ ਇਕ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਸਭਾ ਭਾਵ ਹਰ ਯੁਗ ਵਿਚ ਸਿੱਧ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਧਰਮੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਭਰਿਆ ਇਕੱਠ ਸੀ। ਉਹ ਅਣਗਿਣਤ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤੀ ਵਿਚ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਗਲੇ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸਭਾ ਭਾਵ *paneguris* (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 12:23) ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣਗੇ। ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਮਿਸ਼ਰਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ *pan* ਦਾ ਮਤਲਬ ‘‘ਸਾਰੀ’’ ਅਤੇ *aguris* ਦਾ ਮਤਲਬ ‘‘ਸਭਾ’’ ਹੈ।

ਇਸਰਾਏਲ ਵਿਚ ਇਸ ਦਿਨ ਦੇ ਖਾਸ ਪਰਬ ਉੱਤੇ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ‘‘ਤੂੰ ਆਨੰਦ ਹੀ ਕਰਨਾ’’ (ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 16:15)। ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਾਲੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਪਰਬ ਨੂੰ *paneguris* ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 46:11; ਹੋਸ਼ੇਆ 2:11; 9:5)। ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਵਿਚ *aneguris* ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਵੇਲੇ ਦੇ ਜਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਸਨ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ *paneguris* ਹਰ ਯੁਗ ਦੇ ਛੁਡਾਏ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਭਾਵ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਹੋਣ ਜਾਂ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ, ਨਾ ਮੁੱਕਣ ਵਾਲਾ ਜਸ਼ਨ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 3:15) ਹੈ।

ਕੁਝ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ *paneguris* ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 12:22 ਵਿਚ ਵਰਤਮਾਨ ਪੂਰਣਕਾਲ ਕ੍ਰਿਦੰਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਆਸ਼ਕ ਤੌਰ ਤੇ ਖ਼ੁਦਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਜਿਹੜੇ ਖ਼ੁਦਾ ਵੱਲ ਹਨ, ਜ਼ਿੰਦਾ ਹਨ ਜਾਂ ਮਰ ਚੁੱਕੇ, ਰੂਹਾਨੀ ਸੰਗਤੀ ਵਿਚ ਹਨ।

ਪਰ ਜਦ ਤਕ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਅਬਰਾਹਾਮ, ਇਸਹਾਕ, ਅਤੇ ਯਾਕੂਬ ਨਾਲ ਅਬਦੀ ਰਾਜ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬੈਠ ਜਾਂਦੇ, ਤਦ ਤਕ ਉਹ ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਅਤੇ ਉਹ ਵੱਡਾ ਸਫ਼ੇਦ ਤਖ਼ਤ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਲੈਂਦੇ ਤਦ ਤਕ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਸਭਾ ਅਜੇ ਵੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ (ਮੱਤੀ 8:11; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 20:11; 22:4)।

ਸਾਰ

ਫਿਰ ਤਾਂ ‘‘ਚਰਚ’’ ਭਾਵ ਕਲੀਸੀਆ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਸੱਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਮਾਤ ਹੈ। ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਸ ਜਮਾਤ ਦੇ ਲੋਕ ਉਹ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਪ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦੀ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਬੰਦਗੀ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਖ਼ੀਰ ਵਿਚ ਉਹ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਸਭ ਫ਼ਰਮਾਬਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਮਿਲਣਗੇ।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਇਹੀ ਸ਼ਬਦ ਯੂਹੰਨਾ 20: 11 ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ; ਮਰੀਅਮ ਨੇ ‘‘ਨਿਉਂ ਕੇ ਕਬਰ ਵਿਚ ਬਾਤੀ ਮਾਰੀ।’’ ²ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰ ਕੈਂਪਬੈੱਲ, ‘‘ਕਿੰਗ ਜੇਮਸ’ ਇੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨਜ਼,’’ *ਦ ਕ੍ਰਿਸਚਿਅਨ ਬੈਪਟਿਸਟ*, ਜਿਲਦ 2 (ਬੁਫੈਲੋ, ਵਰਜੀਨੀਆ; ਲੇਖਕ ਵੱਲੋਂ, 1827; ਰੀਪ੍ਰਿੰਟ, ਨੈਸ਼ਵਿੱਲੇ: ਗੋਸਪਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਕੰ., 1955), 78. ³ਦ ਸੇਕਰਡ ਰਾਈਟਿੰਗਜ਼ ਆਫ ਦ ਅਪੋਸਟਲਜ਼ ਐਂਡ ਇਵੈਂਜਲਿਸਟਸ ਆਫ ਜੀਜ਼ਸ ਕ੍ਰਾਈਸਟ, *ਕਾਮਨਲੀ ਸਟਾਈਲਡ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ* (ਦ ਲਿਵਿੰਗ ਓਰੇਕਲਜ਼), ਅਨੁ. ਜੌਰਜ ਕੈਂਪਬੈੱਲ, ਜੇਮਸ ਮੈਕਨਾਈਟ, ਅਤੇ ਫਿਲਿੱਪ ਡੌਡਰਿਜ਼, ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰ ਦੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ, ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਸੋਧਾਂ ਅਤੇ ਇਕ ਅੰਤਿਕਾ ਨਾਲ (ਪੰਨਾ ਰਹਿਤ, 1826; ਰੀਪ੍ਰਿੰਟ, ਨੈਸ਼ਵਿੱਲੇ: ਗੋਸਪਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਕੰ., 1954)।